

Lietuvos Respublikos ambasada Latvijos Respublikoje

2024 M. SPALIO AKTUALIOS EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2024 m. lapkričio 4 d.

DATA	PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS	INFORMACIJOS ŠALTINIS	PASTABOS	
Lietuvos eksportuotojams aktuali informacija				
Spalio 8 d.	Vandenilis. Tarptautiniu mastu rengiamas galimas vandenilio vamzdynų tiesimo Šiaurės-Baltijos koridoriuje projektas. Šiuo metu jau baigta galimybių studija ir idealiu atveju projektas galėtų būti pradėtas įgyvendinti 2030 m., tačiau suprasdamas techninius ir komercinius iššūkius, bendrovės „Conexus Baltic Grid“ valdybos pirmininkas Uldis Bariss mano, kad teisingiausia būtų kalbėti apie 2030-uosius. Projektas finansiškai labai didelis visoms dalyvaujančioms šalims – nuo Suomijos iki Vokietijos – tikėtina, kad jis viršys 8 mlrd. eurų. Latvijoje investicijos vertinamos 0,8-1 mlrd. eurų. Nors projektas bus sudėtingas, jame dalyvaujančios šalys suinteresuotos plėtoti koridorių. Vandenilio koridoriaus paskirtis bus aptarnauti pramonės vartojimą. Numatoma, kad vandenilio gamybos regionas bus Suomija ir Baltijos šalys, o vartojimo regionas – Vokietija ir Lenkija. Visoms šalims nubrėžtas maršrutas yra tik viena iš galimų trasų, tačiau tai nėra galutinė vieta, nes dar reikia atlikti poveikio aplinkai vertinimą.	The map displays a proposed hydrogen corridor route across the Baltic region. The route is highlighted in pink and orange, starting from the north (Finland) and moving south through Estonia, Latvia, Lithuania, and ending in Poland. Labels for the countries are visible: FINLAND, ESTONIA, LATVIA, LITHUANIA, POLAND, and GERMANY. The map also shows the Baltic Sea and surrounding landmasses.	https://www.diena.lv/raksts/latvija/zinas/liepajas-udenraza-izaicinajumi-14325000	

Spalio 30 d.	Ventspilio uoste plėtojamas žaliojo amoniako gamyklos projektas. Latvijos bendrovė „PurpleGreen Energy C Ltd“, plėtojanti žaliojo amoniako gamyklą Ventspilio laisvajame uoste, ir Vokietijos energijos prekybos bendrovė „S.E.T. Selected Energy“ GmbH bei jos antrinė įmonė „Select New Energies“ GmbH pasirašė susitarimo memorandumą dėl žaliojo amoniako pardavimo. Susitarimo memorandumas patvirtina šalių išipareigojimą pradėti ilgalaikį – 20 m. trukmės – bendradarbiavimą dėl Ventspilyje pagaminto žaliojo amoniako eksporto, kuris iš pradžių turėtų siekti apie 550 tūkst. tonų per metus. Pagal memorandumą vokiečiai ne tik pirsks ir parduos žaliąjį amoniaką, bet ir teiks logistikos, rizikos valdymo ir kitas susijusias paslaugas. Pasak įmonės „PurpleGreen“ atstovo M. Daniševskio: „Pasirašytas memorandumas patvirtina viso projekto metu pagaminto žaliojo amoniako paklausą 20 metų, o tai yra lemiamas veiksnys derybose su investuotojais. Tai svarbus žingsnis, padėsiantis pritraukti finansavimą projektui plėtoti iki tol, kol Ventspilyje pradės veikti žaliojo amoniako gamykla“. Planuojamos investicijos į gamyklą gali siekti daugiau kaip 1,3 mlrd. eurų.	https://www.delfi.lv/bizness/37264250/biznessa_vidė/120048295/virza-uz-prieksu-zalaja-amonjaka-rupnicas-projektu-ventspils-brivostas-teritorija	
Investicijoms pritraukti į Lietuvą aktuali informacija			
Spalio 17 d.	Susisiekimo ministro vizitas Danijoje. Spalio 17-18 d., Danijoje su darbo vizitu lankėsi susisiekimo ministras Kasparas Briskensas, kuris su transporto ekspertais aptarė strateginį bendradarbiavimą logistikos srityje, naujų prekybos maršrutų plėtrą, inovatyvių technologijų diegimą plėtojant tvarias daugiarūšio transporto paslaugas, atsinaujinančios energijos projektų įgyvendinimą, keleivių vežimo ir turizmo skatinimą. Vizito metu ministras susitiko su Danijos laivybos ir logistikos bendrove „A.P. Møller - Mærsk A/S“ ir pasiūlė Latvijos uostų infrastruktūrą, pavyzdžiui, vandenilio, e. metanolio, ekologiško amoniako ir SAF degalų gamybai ir saugojimui. Taip pat aptartos Danijos galimybės eksploatuoti jūros vėjo jėgainių parką, kuris bus pastatytas Estijos ir Latvijos pasienyje. Diskusijoje taip pat atkreiptas dėmesys į Latvijos geležinkelio jungtis su Vidurine Azija iš Europos ir Šiaurės Amerikos. Taigi konteinerių ir ro-ro jūrų susisiekimas tarp Vakarų Europos	https://leta.lv/press_releases/484887F9-10BD-4854-AB6C-60963657C65C/	

	ir Latvijos gali būti toliau plečiamas, o Latvijos uostų terminalai gali būti naudojami tiek krovinių logistikai, tiek atsinaujinančiosios energijos projektams. Ministras taip pat apsilankė didžiausioje pasaulyje konteinerių gabenimo bendrovėje „Mediterranean Shipping Company S.A.“, kuri neseniai taip pat pradėjo veiklą geležinkeliu, eksploatuoja konteinerinius traukinius ir plėtoja krovinių oro linijų paslaugas.		
Spalio 24 d.	„Valsts Aizsardzibas Korporacija“ kitamet ketina statyti naują modulinių sviedinių gamyklą. Pernai įsteigta karinės pramonės įmonė „Valsts Aizsardzibas Korporacija“ (Valstybės gynybos korporacija) šiuo metu ruošiasi 2025 m. pradėti naujos modulinės sviedinių gamyklos statybos procesą, o jį užbaigus 2026 m. sumontuoti įrangą ir pradėti gamybą. Pasak įmonės vadovės Ingridos Kirsės: „Šiuo metu šaudmenų gamybos projektas yra pirmajame praktinio įgyvendinimo etape. Jau baigėme nulinį etapą, o tai reiškia, kad pasirašytos visos įpareigojančios sutartys. Esame konsorciumas, penkios šalys ir penkios skirtingos bendrovės, ir kiekviena iš mūsų pradeda įgyvendinimo etapą savo šalyje“. Jos teigimu, Valstybės gynybos korporacija dabar imasi praktinių veiksmų, kad galėtų pradėti statybas, nes pagal projekto planą modulinė sviedinių gamykla turėtų pradėti veikti 2026 m. trečiąjį ketvirtį. Pasak jos, Latvijos gynybos ministerija taip pat rengia dokumentus, nes reikalingas Ministrų kabineto sprendimas. Kartu su ministerija Valstybinė gynybos korporacija palaiko glaudžius ir nuolatinius ryšius su Bauskės savivaldybe, kurioje ir turėtų būti realizuotas projektas.	https://www.sargs.lv/lv/uznemejdarbiba-un-inovacijas/2024-10-24/saruna-ar-valsts-aizsardzibas-korporacijas-vaditaju-2025	
Lietuvos verslo plėtrai aktuali informacija			
Spalio 2 d.	Praėjusiais metais septyniose Europos Sąjungos valstybėse narėse mažėjo gyventojų skaičius, o labiausiai – Latvijoje (0,6 proc. arba 11,1 tūkst.). Lenkijoje, Graikijoje, Vengrijoje, Slovakijoje, Bulgarijoje ir Italijoje gyventojų skaičius 2023 m. sumažėjo mažiau nei 0,5 proc. Labiausiai gyventojų skaičius padidėjo Maltoje (3,9 proc.), Liuksemburge (1,7 proc.), Airijoje ir Kipre (po 1,4 proc.)	https://leta.lv/press_releases/29752A7B-52D0-477B-AC08-B52F35C853F7/	
Spalio 8 d.	GPM, MMA ir neapmokestinamo minimumo didinimas. Latvijos vyriausybė spalio 8 d. pritarė gyventojų pajamų mokesčio tarifo, minimalaus mėnesio atlyginimo ir neapmokestinamo minimumo didinimui nuo ateinančių metų. Finansų ministerijos	https://www.mk.gov.lv/lv/jaunums/budzets2025-apstiprina-darbaspeka-nodoklu-	

	skaičiavimais, dėl pakeitimų valstybės ir savivaldybių biudžetai kitąmet neteks 191,1 mln. eurų, 2025-aisiais – 254 mln. eurų, o šios sumos augimas tolesniais metais lėtėtų. MMA nuo ateinančių metų didėtų nuo 700 iki 740 eurų, nuo 2026-ųjų – iki 780 eurų, nuo 2027 metų – iki 820 eurų, o nuo 2028-ųjų – iki 860 eurų. Neapmokestinamasis minimumas augtų iki 510 eurų kitąmet, iki 550 eurų – 2026-aisiais ir iki 570 eurų – 2027 metais. Numatoma įvesti du GPM tarifus, iš kurių 25,5 proc. – pajamoms iki 105,3 tūkst. eurų per metus, arba 8775 eurai per mėnesį. Šią ribą viršijančios pajamoms būtų taikomas 33 proc. GMP tarifas. Be to, numatytas papildomas GPM tarifas pajamoms, viršijančioms 200 tūkst. eurų per metus, atsižvelgiant į visas pajamas – atlyginimą, dividendus, kapitalo ir kitas pajamas. Tokioms pajamoms bus taikomas papildomas 3 proc. GPM tarifas. <u>Šiuos pakeitimus Parlamentas svarstys kartu su Vyriausybės parengtu 2025 metų valstybės biudžeto projektu.</u>	sloga-mazinasanu-un-iin-piemerosanas-vienkarsosanu?utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F	
Spalio 8 d.	Didės akcizai degalams, dujoms, gėrimams. Latvijos vyriausybė spalio 8 d. pritarė Finansų ministerijos parengtoms Akcizų įstatymo pataisoms – dėl jų didinimo degalams, dujoms, saldinčioms nealkoholiniams gėrimams nuo ateinančių metų bei nuo 2026-ųjų, taip pat alkoholiniams gėrimams ir tabako gaminiams nuo 2027 metų. Ministerijos aiškinamajame rašte nurodoma, kad akcizų tarifų peržiūra būtina norint iš dalies kompensuoti įplaukų iš darbo jėgos apmokestinimo mažėjimą bei padidinti bendras įplaukas į valstybės biudžetą tokiomis sąlygomis, kai būtinos didesnės išlaidos išorės ir vidaus saugumui užtikrinti bei kitoms svarbioms priemonėms. Ministerijos skaičiavimais, dėl numatomų pakeitimų tikimasi kitąmet į išdą papildomai surinkti 42,87 mln. eurų. Prognozuojama, jog dėl numatyto akcizų didinimo 2025 ir 2026 metais litras dyzelino kasmet brangs 3,2 cento, benzino – 2,7 cento, suslėgtų naftos dujų automobiliams – 1,9 cento. Dėl akcizo padidinimo kitąmet ir 2026-aisiais kiek pabrangs šildymui naudojamos gamtinės dujos, naftos dujos, dyzelinis kuras.	https://www.tvnet.lv/8111043/pieaug-akcizes-nodoklis-degvielai-bezalkoholiskajiem-un-alkoholiskajiem-dzerieniem	

	Nuo 2027-ųjų Latvija, siekdama suvienodinti akcizų tarifus su kitomis Baltijos valstybėmis, pakels akcizo tarifus alkoholiniams gėrimams, įskaitant alų, tabako gaminiams ir jų pakaitalams. <u>Šiuos pakeitimus Parlamentas svarstys kartu su vyriausybės parengtu 2025 metų valstybės biudžeto projektu.</u>		
Spalio 8 d.	Latvija seka Lietuvos pavyzdžiu – planuojamas įvesti solidarumo mokestis bankams. Latvijoje registruotos kredito įstaigos ir kitose šalyse registruotų kredito įstaigų filialai ateinančius trejus metus privalės mokėti solidarumo įmokas. Tai numatyta solidarumo įmokos įstatymo projekte, kuriam spalio 8 d., pritarė vyriausybė ir kurį dar turės svarstyti Saeima. Pagal šį modelį numatoma, kad kredito įstaigos padidins savo įmokas į valstybės biudžetą ir taip ateinančiais metais bus užtikrintas finansavimas augantiems nacionalinio saugumo poreikiams. Įmokos gali būti didinamos tiesiogiai per solidarumo mokėjimus į valstybės biudžetą arba netiesiogiai – gerokai padidėjus skolinimui, taigi ir ekonominei veiklai bei biudžeto pajamoms. Sukurtas solidarumo įmokos <u>modelis iš esmės remiasi Lietuvoje jau galiojančiu modeliu</u>. Kaip ir Lietuvoje, planuojama, kad įmokos dydis sudarys 60 proc. mokėjimo laikotarpio grynųjų palūkanų pajamų, t. y. gerokai daugiau nei vidutinės metinės grynosios palūkanų pajamos iki staigaus Euribor palūkanų normos padidėjimo, dėl kurio kredito įstaigos ir toliau gauna nepaprastai didelį pelną. Kartu siūloma taikyti nuolaidų modelį, susietą su kredito augimu. Ši nuolaida galėtų siekti iki 100 proc. mokėtino mokesčio, jei kredito įstaigos skolinimas labai padidėtų. Tikimasi, kad įvedus solidarumo įmoką 2025 m. į biudžetą bus surinkta 93 mln. eurų pajamų, o per ateinančius dvejus metus iš kredito įstaigų solidarumo įmokų tikimasi surinkti daugiau kaip 85 mln. eurų per metus, todėl šias pajamas bus galima nukreipti į nacionalinio saugumo stiprinimą.	https://www.lsm.lv/ra/ksts/zinas/ekonomika/08.10.2024-kreditistadem-turpmakos-tris-gadus-bus-javeic-solidaritates-iemaksas.a571734/	
Lietuvos turizmo sektoriui aktuali informacija			

Spalio 29 d.	„Norse Atlantic Airways“ Latvijoje steigia verslo paslaugų centrą. Norvegijos pigių skrydžių bendrovė „Norse Atlantic Airways“ Latvijoje įsteigs verslo paslaugų centrą. Susitarimas dėl „Norse Atlantic Airways“ veiklos Latvijoje buvo pasiektas spalio 24-25 d. Ministrui pirmininkei E. Siliūnai lankantis Norvegijoje.	LETA	
Lietuvos ekonominiam saugumui aktuali informacija			
Spalio 2 d.	Vyriausybė nusprendė dalyvauti ES kvietime teikti paraiškas dėl Nacionalinio mikroschemų kompetencijos centro steigimo. Latvijos Ministrų kabinetas, spalio 2 d. posėdyje nusprendė, kad Latvija dalyvaus programos „Horizon Europe“ konkurse dėl Nacionalinio mikroschemų kompetencijos centro (NKC) įsteigimo ir, jei konkursas bus laimėtas, ketverių metų laikotarpiu nuo 2025 m. skirs 744 704 EUR metinį valstybės bendrą finansavimą Europos Sąjungos bendrosios įmonės „Mikroschemos“ Nacionaliniam mikroschemų kompetencijos centrui Latvijoje įsteigti ir jo veiklai užtikrinti. ES ketina steigti kelis nacionalinius mikroschemų kompetencijos centrus, kurių tikslas – tapti vieno langelio principu veikiančiu centru, kuriame bus galima gauti techninių žinių, įgūdžių ir eksperimentuoti mikroschemų srityje, taip pat naudotis bendrosios įmonės „Mikroschemos“ sukurta infrastruktūra: virtualia mikroschemų projektavimo platforma ir bandomosiomis linijomis. Kompetencijų centrai teiks paslaugas puslaidininkių ekosistemos dalyviams, visų pirma pradedančiosioms įmonėms ir MVI, bus Europos puslaidininkių kompetencijos centrų tinklo dalis ir užmegs bendradarbiavimą su kitų šalių kompetencijos centrais ir ekosistemomis.	https://leta.lv/press_releases/economics/4DF57AB4-02E5-43E3-B13B-119621AC27BA/	
Spalio 11 d.	Žemės ūkio ministras kritikuoja projekto „Rail Baltica“ finansinę perspektyvą. Latvijos žemės ūkio ministras Armandas Krauzė žiniasklaidai pareiškė, kad Latvija negali sau leisti „Rail Baltica“ projekto, todėl jį reikia metams išaldyti, kad būtų išspręsti visi finansiniai klausimai: <i>Žinoma, yra infliacija, bet akivaizdu, kad projektas nebuvo deramai planuojamas ir propaguojamas. Aš nesuprantu, kaip dabar galima pritarti beveik 10 mlrd. eurų išlaidoms. Galbūt daugelis gyventojų svajėjo, kad mes Rygoje įlipsime į traukinį ir išlipsime Berlyne, bet dabar mes suprantame, kad sėsti į traukinį teks Salaspilyje. 10 mlrd. eurų! Latvija neturi pinigų, bet niekas negali atvirai pasakyti, kad mes „Rail Baltica“ projekto apskritai negalime sau leisti.</i> Ministras pažymėjo, kad Latvija projektui negali skirti tokių pinigų iš biudžeto ir turi imti paskolą. Pasak jo, Briuselis iš pradžių žadėjo finansuoti 85 proc. projekto, tačiau	https://www.delfi.lt/vehlas/transportas/latvijos-ministras-turi-buti-metams-isaldytas-rail-baltica-projektas-120056453	

	dabar galima daryti išvadą, kad realus finansavimas bus gerokai mažesnis ir gali nutikti priešingai: Briuselis skirs 15 proc., o likusius 85 proc. turės padengti Latvija.		
Spalio 14 d.	Rygos centrinės geležinkelio stoties užbaigimui reikalingos lėšos. Spalio 14 d. už „Rail Baltica“ projekto įgyvendinimą Latvijoje atsakingos bendrovės „Eiropas Dzelzcelu Linijas“ laikinasis valdybos pirmininkas E. Dilevs duodamas interviu žurnalistams teigė, kad Rygos centrinės geležinkelio stoties statybos darbai negali būti stabdomi. Jo teigimu, kalbant apie Rygos centrinę geležinkelio stotį, svarbiausias uždavinys yra užbaigti statybos darbus pietinėje stoties pastato dalyje, kad ten būtų galima nukreipti esamą geležinkelio eismą: „Mažiausia reikalinga suma yra 114 mln. eurų. Kad ši stoties dalis būtų pilnai eksploatuojama ir būtų sutvirtintos konstrukcijos šiaurinėje pusėje, iš viso reikėtų apie 150 mln. eurų. Su 114 mln. eurų mes galime užtikrinti pietinės stoties dalies funkcionavimą, o tai reiškia Europos Sąjungos lėšų perskirstymą, kurio mes norime skubiai“.	https://jauns.lv/raksts/zinas/625075-darbus-nevar-apturet-situacija-ir-degosa-uzsver-edzl-pagaidu-vaditajs-par-rail-baltica-projektu-rigas-centralaja-stacija	
Spalio 17 d.	400 mln. eurų ES lėšų perskirstymas projekte „Rail Baltica“. Latvijos Transporto ministerija nori nukreipti apie 400 mln. eurų ES lėšų, anksčiau skirtų kitiems projektams, į „Rail Baltica“ tarptautinių stočių statybą. Planuojama užbaigti Rygos centrinės geležinkelio stoties pastatą ir naują Rygos oro uosto stotį iki naudojimo lygio, taip pat pridėti naują 3,5 km ruožą tarp esamų bėgių ir oro uosto. Šios lėšos anksčiau buvo skirtos baterijomis varomiems traukiniams, kurie pakeistų dabartinius dyzelinius traukinius. Finansų ministras A. Ašeradens palaiko šį planą, tačiau galutinį sprendimą turi priimti Europos Komisija. Jei EK pritaris, būtų pakankamai lėšų nukreipti dabartinius „Škoda“ traukinius iš Rygos centro į oro uostą. Transporto ministras K. Briškens teigia, kad tai yra absoliutus prioritetas, tačiau jei EK nepritaris, yra ir planas „B“, apimantis stočių modernizavimą ir linijų greičio didinimą. Europos Komisijos sprendimo tikimasi iki šių metų pabaigos.	https://eng.lsm.lv/article/economy/transport/17.10.2024-latvia-wants-to-channel-funds-from-other-projects-to-rail-baltica.a572851/	
Spalio 22 d.	2025 m. valstybės biudžete papildomo finansavimo galimybių projektui „Rail Baltica“ – nėra. Latvijos ministrė pirmininkė E. Siliņa, spalio 22 d. Saeimos Biudžeto ir finansų komiteto posėdyje teigė: „Nematanti, kaip dabar biudžete dar galima būtų rasti papildomų lėšų „Rail Baltica“ finansavimui“. Pasak premjerės, visos ateinantiems metams numatytos sutaupyti lėšos, mažinant viešąsias paslaugas, 2025 m. biudžete bus nukreipiamos gynybos ir nacionalinio saugumo poreikiams.	LSM , LETA	

Spalio 25 d.	Klimato ir enerģētikas ministrija parengē Latvijas enerģētikas stratēģijas iki 2050 m. projektā. Klimato ir enerģētikas ministrija kartu su šio sektoriaus ekspertais parengē Latvijas enerģētikas stratēģijas projektā, kuriamē numatoma tolesnē enerģētikas sektoriaus plētra, skatinant perējimā priē tvariju enerģijas šaltiniu ir taip mažinant priklausomybę nuo iškastiniu ištekliu. Latvijas enerģētikas stratēģijoje iki 2050 m. nustatyti tikslai ir prioritetai, kuriais siekiama prisitaikyti priē sparčiu pokyčiu pasaulio enerģētikos sektoriuje ir užtikrinti stabilu, saugu ir tvaru enerģijas tiekiamā šalyje. Joje teigiama, kad enerģētikos sektorius yra svarbus Latvijos ekonomikos plētrai ir konkurencingumo didinimui. Enerģijos rinkos nepastovumas, tiekimo grandinēs sutrikimai, klimato kaita, geopolitinēs sąlygos – visi šie veiksniai turi įtakos enerģijos prieinamumui ir kainoms, todėl dar labiau išryškēja poreikis įvairinti enerģijos išteklius. Klimato ir enerģētikos ministras Kaspars Melnis pabrēžē, kad ši stratēģija grindžiama matematinio modeliavimo principais, leidžiančiais prisitaikyti priē neapibrēžtumo ir sąmoningai valdyti enerģētikos sektoriu, kuris atlieka svarbū vaidmenį ekonomikoje – atsižvelgiant į enerģijos tiekimo saugumā, kainā, prieinamumā ir atsinaujinimā.	https://www.kem.gov.lv/lv/jaunums/darbs-pie-enerģetikas-stratēģijas-projekta-pilnveides-turpinas	
Spalio 25 d.	Projekto „Rail Baltica“ Rygos centrinēs stoties ruože pradēti 1520 mm bēgiu tiesimo darbai. Spalio pabaigoje pradēti tiesiti 1520 milimetrų arba „rusiškos vėžės“ bēgiai – tai laikinas sprendimas, kad pradėjus eksploatuoti pietinē stoties pusē čia būtų galima nukreipti esamā traukiniu eismā ir keleiviu vėžimā, o statybos darbai būtų tęsiami šiaurinėje pusėje. Šiame darbų etape jau nutiestas beveik kilometras, iš planuojamų šešių kilometrų bēgiu. EDzL valdybos pirmininkas E. Dilevs nurodē, kad jei ES atkūrimo fondo lēšos bus perskirstytos, pietinē stoties pusē galētu pradēti veikti jau 2026 m. Iš viso stotyje bus 14 bēgiu ir aštuoni pakeliami peronai, kad būtų lengviau įlipti į traukinius. Taip pat planuojama nutiesti naują jungtį tarp Elizabetes ir Timotējos gatviu, kuri užtikrins geresnį viešojo transporto judėjimā Rygos centre. Keliu kilometrų ilgio atkarpoje taip pat bus įrengta nauja dviračiu infrastruktūra.	https://www.lsm.lv/ra-ksts/zinas/ekonomika/25.10.2024-foto-rigas-centralaja-stacija-rail-baltica-dzelzcela-trase-sak-ieklat-sliedes.a574017/	
Spalio 28 d.	Susisiekimo ministrija parengē „Rail Baltica“ įgyvendinimo scenariju. Latvijos Susisiekimo ministrija parengē dokumentus dėl tolesnēs projekto „Rail Baltica“ plētros Latvijoje. Pasak susisiekimo ministro K. Briškenso: „Siekdama užtikrinti Latvijos	https://leta.lv/press_releases/252B5B0E-9693-4CBF-B06B-AB7216CDECE1/	

	nacionalinių ekonominių ir saugumo interesų tenkinimą ir tarptautinių įsipareigojimų vykdymą, Latvija turi užtikrinti, kad pirmajame projekto etape būtų nutiesta tarpvalstybinė jungtis, kuri yra prioritetinga ir neatidėliotina. Taip pat turi būti įrengta europinės vėžės geležinkelio jungtis su bent viena iš dviejų Rygos tarptautinių „Rail Baltica“ stočių. Atsižvelgiant į Rygos aglomeracijos gyventojų skaičių ir tankumą, tai jau pradiniam eksploatavimo etape užtikrintų gerokai didesnę keleivių skaičių ir pridėtinę vertę. Artėjančios derybos dėl ES daugiamečio biudžeto bus labai svarbios Latvijai ir projektui, nes nuo jų priklausys, kiek ES lėšų bus skirta projektui „Rail Baltica“. Susitarimo memorandume siūloma įgyvendinti pirmąjį projekto etapą: 1. Nutiesti vieną vėžę nuo Lietuvos sienos iki Estijos, pradedant nuo atkarpos Lietuvos siena-Misa ir atsižvelgiant į turimą finansavimą. 2. Perskirstyti transporto sektoriui skirtas lėšas iš Atkūrimo ir atsparumo didinimo priemonės ir Sanglaudos fondo, kad būtų užbaigti vykdomi statybos darbai dviejose Rygos tarptautinėse stotyse – Rygos oro uoste ir Rygos centrinės geležinkelio stoties pietinėje dalyje – ir šie objektai pradėtų veikti. 3. Nutiesti naują geležinkelio liniją nuo Imantos stoties iki Rygos oro uosto, taip sujungiant abi keleivines stotis su plačiajuosčiu geležinkeliu ir integruojant Rygos oro uostą į esamą geležinkelių tinklą iki europinės plačiajuostės geležinkelio linijos tiesimo. 4. Pastatyti bent 4 regionines stotis (Salacgryvos, Skultės dvaro, Salaspilio/Daugavkrastų, Bauskės, įskaitant šiose vietose planuojamus aplenkimo kelius), infrastruktūros priežiūros punktus Iecavoje ir Skultėje, eismo valdymo centrą ir privažiuojamąjį kelią būsimam Salaspilio krovinių terminalui.		

	5. Lygiagrečiai su tarpvalstybine jungtimi, kuriai suteiktas didžiausias prioritetas ir skuba, sukurti europinę geležinkelio jungtį su viena iš dviejų Rygos tarptautinių stočių, pasirinkimą grindžiant atskira galimybių studija, kurioje bus nustatyta, kuri iš dviejų jungčių (Upeslejas-RCS arba Misa-RIX) yra naudingesnė ekonominiu, techniniu ir finansiniu požiūriu. Tam reikėtų ieškoti alternatyvių finansinių sprendimų, pavyzdžiui, viešojo ir privataus sektorių partnerystės. ES lėšos pirmiausia turėtų būti skiriamos ankstesniuose punktuose minėti veiklai finansuoti. Projekto vykdytojų skaičiavimais, bendra pirmojo tarpvalstybinės jungties nuo Estijos sienos iki Lietuvos sienos (naudojant tik krovinių aplinkkelį per Salaspilio miestą) etapo įgyvendinimo kaina yra 4,5 mlrd. eurų. Bendra dviejų tarptautinių keleivinių stočių ir susijusios geležinkelio infrastruktūros kaina yra 875 mln. eurų, o 133 mln. eurų reikia punktų įrengimui, įskaitant infrastruktūros priežiūros punktus Iecavoje ir Skultėje, eismo valdymo centrą ir Salaspilio krovinių terminalo privažiuojamąjį kelią, taip pat keturių regioninių stočių statybai. RB Rail AS apskaičiavo, kad Rygos Upeslejas-RCS ruožui įrengti reikėtų 629 mln. eurų, o Misa-RIX ruožui – 924 mln. eurų. Šie skaičiavimai grindžiami pirminiu techniniu tyrimu ir jame siūlomais techniniais sprendimais. Aktyvus visų suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimas, taip pat ir rengiant statybos projektą, leis pakeisti ir supaprastinti techninius sprendimus, o tai galėtų gerokai sumažinti investicijų poreikį šiuose etapuose. Projekto „Rail Baltica“ pirmojo etapo Rygos tarptautinės stoties statybai užbaigti susitarimo memorandume siūloma naudoti ES Atkūrimo ir atsparumo priemonę (angl. Recovery and Resilience Facility, RRF) ir Sanglaudos fondą (angl. Cohesion Fund, CF), skirtus geležinkelių sektoriui. Remiantis tarpinstitucinės finansinės darbo grupės išvadomis, trūkstamas lėšas likusioms pirmojo etapo veikloms planuojama pritraukti iš EITP ir kitų ES dotacijų programų, bendrojo finansavimo iš nacionalinio biudžeto ir kitų finansinių šaltinių.		

	Kitų „Rail Baltica“ etapų, kurie leis įgyvendinti visą projekto apimtį, statyba priklausys nuo to, ar bus gautas finansavimas.		
Kita ekonominiam bendradarbiavimui aktuali informacija			
Spalio 8 d.	Latvijos centrinis bankas žymiai sumažino ekonomikos augimo prognozes. 2024 m. BVP augimas sumažintas nuo 1,8 proc. iki 0,6 proc. 2025 m. prognozė sumažinta nuo 3,3 proc. iki 2,6 proc., o 2026 m. – nuo 3,8 proc. iki 3,0 proc. Infliacijos prognozė 2024 m. sumažinta nuo 1,5 proc. iki 1,3 proc., 2025 m. – nuo 2,1 proc. iki 1,5 proc., o 2026 m. – nuo 1,8 proc. iki 1,6 proc. Biudžeto deficitas viršys 3 proc. BVP visą prognozuojamą laikotarpį. Privatų vartojimą riboja taupymas po aukštos infliacijos laikotarpio ir pesimistinės vartotojų nuotaikos. Investicijas stabdo ES lėšų projektų vėlavimai, pelno mažėjimas kai kuriuose sektoriuose ir skolintojų atsargumas. Konkurencingumo silpnėjimas turės reikšmingą poveikį ekonomikos augimui.	https://eng.lsm.lv/article/economy/economy/08.10.2024-latvian-central-bank-forecasts-sluggish-economic-growth.a571272/	
Spalio 10 d.	MARI. Latvijos, Lietuvos ir Estijos elektros tinklų operatoriai prisijungė prie Europos prekybos platformos MARI, kuri suteiks naujas verslo galimybes elektros rinkos dalyviams. Ši platforma leis elektros gamintojams, vartotojams ir didelių baterijų operatoriams teikti balansavimo paslaugas regioniniams perdavimo sistemos operatoriams. Tai strateginis žingsnis siekiant atjungti Baltijos elektros sistemą nuo Rusijos elektros tinklo 2025 m. vasarį. Naujasis balansavimo rinkos modelis leidžia naudoti įvairias technologijas, įskaitant elektros energijos kaupimo baterijas, saulės ir vėjo generatorius. Prekybos intervalas sutrumpinamas iki 15 minučių, o minimalus rezervo pasiūlymas išlieka 1 megavatas. Ši sistema padės užtikrinti nepriklausomą dažnio reguliavimą ir tikslų vartojimo subalansavimą su elektros tiekimu po sinchronizacijos su Centrinės Europos sinchronine zona. Tikimasi, kad tai turės teigiamą poveikį vartotojų elektros kainoms ir padidins Baltijos elektros sistemos autonomiją bei atsparumą įvairiems sutrikimams.	https://eng.lsm.lv/article/economy/economy/10.10.2024-baltic-states-join-european-electricity-reserves-initiative.a572050/	
Spalio 14 d.	Latvijos prezidentas kartu su šalies verslo delegacija lankėsi Vokietijoje. Spalio 14 d. Latvijos Prezidentas Edgars Rinkēvičs su darbo vizitu lankėsi Berlyne, kur susitiko su Vokietijos Federacinės Respublikos Prezidentu Dr. Franku-Walteriu Steinmeieriu. Susitikimo metu aptarti dvišaliai santykiai, regioninis saugumas ir parama Ukrainai, taip pat aktualūs Europos Sąjungos darbotvarkės klausimai.	https://www.liaa.gov.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-un-ekonomikas-ministra-vizite-vacija-	

	Latvijas Prezidents pasidžiaugė puikiu dvišaliu bendradarbiavimu ir pažymėjo ekonominio bendradarbiavimo galimybes: <i>Labai džiaugiuosi, kad šiame vizite dalyvauja Latvijos ekonomikos ministras ir daugiau kaip 130 įmonių ir savivaldybių atstovų delegacija. Tai rodo glaudžius dvišalius Latvijos ir Vokietijos santykius ir ekonominio bendradarbiavimo potencialą, ypač skaitmeninimo, žaliosios energetikos ir gynybos srityse.</i> E. Rinkēvičs padėkojo Vokietijai už jos indėlį stiprinant Baltijos šalių saugumą ir pabrėžė būtinybę stiprinti Europos gynybos pramonę bei tęsti visų formų paramą Ukrainai kovoje su Rusijos agresija iki Ukrainos pergalės. Pirmąją darbo vizito dieną Latvijos Prezidentas taip pat susitiko su Vokietijos federaliniu skaitmeninių reikalų ir transporto ministru Volkeriu Wissingu, atidarė Latvijos ir Vokietijos savivaldybių forumą „Latvijos ir Vokietijos sinergija: skaitmeninės transformacijos varomoji jėga“, susitiko su „Siemens Energy“ atstovais bei davė interviu Vokietijos žiniasklaidos priemonėms „Handelsblatt“ ir „Deutsche Welle“. 2023 m. Vokietija buvo trečia pagal dydį Latvijos prekių eksporto partnerė ir antra pagal dydį prekių importo partnerė. Latvijos prekių eksportas į Vokietiją sudarė 1,26 mlrd. eurų, o prekių importas – 2,61 mlrd. eurų. 2023 m. prekių eksportas į Vokietiją sudarė 6,6 proc. viso Latvijos prekių eksporto, o importas – 11,2 proc. viso prekių importo. Svarbiausios Latvijos eksporto į Vokietiją prekės: medienos gaminiai, mašinos, mechanizmai ir elektros prekės. Per pirmuosius šešis 2024 m. mėnesius Latvijos prekių eksportas į Vokietiją sudarė 609,6 mln. eurų, o prekių importas iš Vokietijos – 1,19 mlrd. eurų. Verslo misijoje į Vokietiją dalyvavo tokios Latvijos įmonės ir organizacijos kaip <i>TET, Mobilly, LMT, Nordic Homes, TIAMO Group, Adventum Tech, Tilde, TESLA, ZZ Dats, WeAreDots, Tietoevry, Zvaigznāja komnda, Apply, CMB, EdTech, Brīvs, Latvijos universitetas, UberHint, Lielvārds, Datorium, Rygos verslo mokykla, Vokietijos ir Latvijos prekybos rūmai, Latvijos medienos statybos klasteris, IT klasteris</i>, taip pat savivaldybių ir kitų institucijų atstovai.	noslegusies-ar-sadarbibas-iestradem-digitalizacijas-buvniecibas-energetikas-un-militaras-rupniecibas-jomas?utm_source=htps%3A%2F%2Fwww.google.com%2F	
Spalio 15 d.	Per devynis mėnesius Latvijoje krovinių vežimas geležinkeliais sumažėjo 25,5 proc. 2024 m. sausio-rugsėjo mėn. krovinių vežimas geležinkeliais Latvijoje, palyginti su tuo pačiu laikotarpiu prieš metus, sumažėjo 25,5 proc. iki 8,63 mln. tonų. Tarptautinis krovinių vežimas geležinkeliais 2024 m. sausio-rugsėjo mėn. sumažėjo 29,8 proc. palyginti su praėjusių metų	https://vs.lv/raksts/ekonomika/2024/10/15/dzelzcelu-kravu-parvadajumu-apmerr	

	devyniais mėnesiais iki 7,287 mln. tonų, o vietinis krovinių vežimas geležinkeliais išaugo 11,2 proc. iki 1,343 mln. tonų. Tranzitiniai kroviniai sudarė 6 mln. tonų, t. y. 33,8 proc. mažiau nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus. Krovinių gabenimas geležinkeliais per Latvijos uostus sulėtėjo 36,2 proc. iki 5,355 mln. tonų, o tranzitinių krovinių pristatymas sausumos transportu per metus sumažėjo 4,6 proc. iki 644 tūkst. tonų. Per pirmuosius devynis 2024 m. mėnesius eksportas sudarė 1,398 mln. tonų, t. y. 2 kartus mažiau nei per tą patį 2023 m. laikotarpį, o importas – 5,245 mln. tonų, t. y. 23,6 proc. mažiau. 2023 m. krovinių vežimas geležinkelių transportu Latvijoje sumažėjo 27,6 proc. palyginti su 2022 m. ir sudarė 15,636 mln. tonų, iš jų per pirmuosius devynis 2023 m. mėnesius vežta 11,591 mln. tonų.	devinos-menesos-samazinajies-par-255	
Spalio 17 d.	„airBaltic“ išleido papildomą 40 mln. eurų vertės obligacijų emisiją. Bendrovė „airBaltic“ įkainojo papildomą 40 mln. eurų vertės 14,5 proc. obligacijų emisiją, iš pradžių išleistą 2024 m. gegužę, kurios terminas – 2029 m., todėl bendra emisijos suma pasiekė 380 mln. eurų. Aviakompanija nurodo, kad ši emisija atitinka „airBaltic“ strateginį finansinį planą ir leidžia sustiprinti finansinę padėtį bei užtikrinti finansinį lankstumą, nes bendrovė įgyvendina savo augimo siekius ir artėja prie galimo pirminio viešo akcijų siūlymo (IPO). Atsiskaitymas už obligacijas numatomas 2024 m. spalio 24 d., o obligacijos bus kotiruojamos „Euronext Dublin“ vertybinių popierių biržoje. Beje, gegužės pradžioje „airBaltic“ sėkmingai išplatino 340 mln. eurų vertės 14,5 proc. 5 metų ir 3 mėnesių pirmumo teise užtikrintų obligacijų emisiją, kuri tapo didžiausia Latvijos įmonių obligacijų emisija. Susisiekimo ministras Kaspars Briskens paaiškino, kad šiuo metu valstybė svarsto galimybę parduoti mažumos „airBaltic“ akcijų paketą prieš IPO arba dalyvauti IPO, taip pat galimą dalyvavimą IPO. „Viena iš sąlygų, dėl kurios susitarė vyriausybė, yra ta, kad po IPO valstybė turėtų išlaikyti ne mažiau kaip 25 proc. plius vieną akciją, o tai reiškia, kad turėtų veto teisę. „airBaltic“ planuoja pradėti platinti IPO antroje šių metų pusėje arba 2025 m.	https://leta.lv/press_releases/484887F9-10BD-4854-AB6C-60963657C65C/	
Spalio 24 d.	Latvijos savivaldybių atstovai lankėsi Lietuvoje, kad pasisemtų vėjo jėginių vystymo patirties. Bauskės ir Saldus savivaldybių atstovai lankėsi „Ignitis Renewables“ būsimame didžiausiam Baltijos šalyse vėjo jėginių parke šalia Kelmės. Vizito tikslas – susipažinti su „Ignitis Renewables“ patirtimi vykdant didelės apimties atsinaujinančiosios energijos projektų statybos ir įrengimo procesą, taip pat bendradarbiaujant su savivaldybėmis ir vietos bendruomenėmis. Šiuo metu Lietuvoje aktyviai statomas Kelmės vėjo jėginių parkas,	https://leta.lv/press_releases/3C86FD91-52CD-4ADE-9C5B-396674A3B634/	

	kuriame iš viso planuojama įrengti 44 vėjo turbinas, kurios per metus pagamins apie 900 gigavatvalandžių atsinaujinančios elektros energijos ir pasieks bendrą 300 megavatų (MW) galią. Tai beveik dvigubai daugiau nei visų Latvijos vėjo jėgainių bendras pajėgumas. Ateityje panašias vėjo turbinas planuojama įrengti „Ignitis Renewables“ plėtojamuose vėjo jėgainių parkuose Latvijoje. Bauskės, Kuldygos ir Tukumo regionuose jau statomi keli saulės energijos parkai. Tikimasi, kad pirmieji tokie „Ignitis Renewables“ saulės energijos parkai pradės veikti 2025 ir 2026 m., o žalioji energija bus tiekama daugiau kaip 285 000 Latvijos namų ūkių. Bendrovė „Ignitis Renewables“ taip pat pradėjo poveikio aplinkai vertinimo procedūras dėl dar kelių vėjo jėgainių parkų plėtros Latvijoje.		

Parengė: Vilius Arlauskas
Trečiasis sekretorius
Tel.: +371 67350752
Mob.: +371 26190198
El. paštas: vilius.arlauskas@urm.lt